



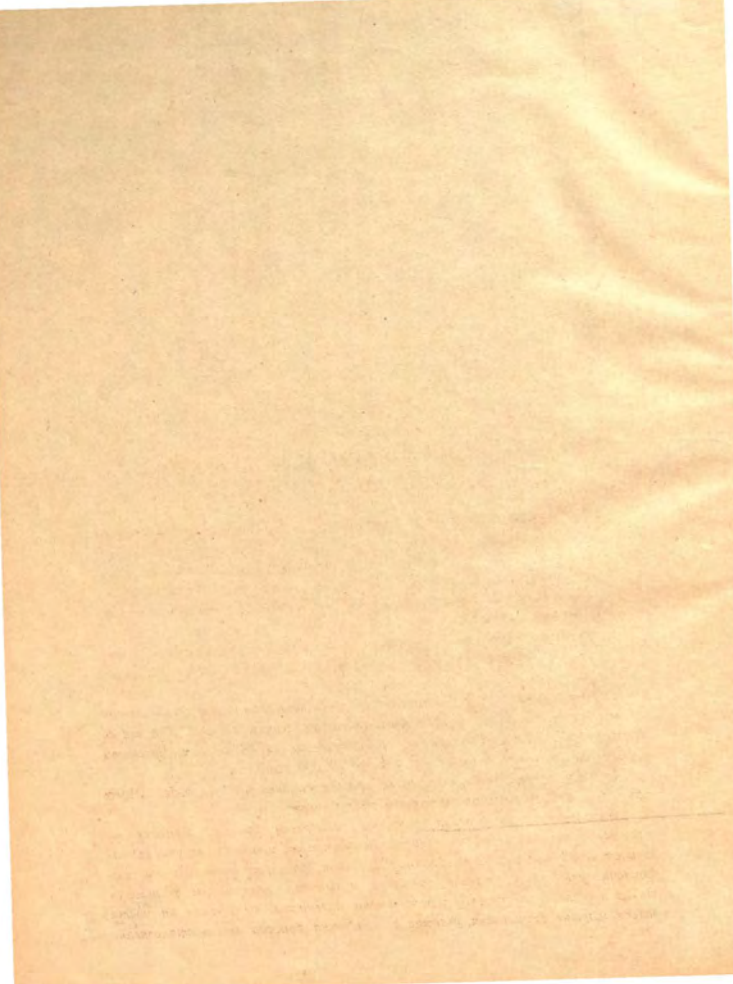
Т I / 173



АЗ СЛУЖА

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ВТОРА И ТРЕТА 1946—1947 г.



71/113



ПРЕД СВЕТОВНИЯ МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ В ПРАГА

Най-голямата проява на антифашисткото демократично единство на световната младеж през новата 1947 година ще бъде международния младежки фестивал в Прага. Фестивалът се организира от Световната федерация на демократичната младеж и ще се състои през последните две седмици на юли и първите две седмици на август 1947 г. Приготовленията за него са вече отдавна започнали.

Фестивалът е от огромно значение за цялата световна младеж. На него ще бъде демонстрирана твърдата воля на демократичната младеж от всички краища на земното кълбо да живее в мир и да гради спокойно благоденствието на своите народи. Фестивалът ще бъде една грандиозна среща между първите младежки дейци и заслужили хора от всички страни. Тук ще се стекат повече от 50,000 младежи, представители на 64 страни. Чехквата младеж ще участвува в фестивала с около 250,000 младежи.

Общият лозунг, под който ще се проведе фестивалът, ще бъде: **„Чрез дружба и разбирателство младежта гради мира“.**

Фестивалът ще обхване следните младежки прояви: изнасяне на театрални представления от национални театрални младежки трупи, съставени от любители или професионалисти, балет, концерти на младежки симфонични оркестри и отделни даровити музиканти, национални фолклорки танци и музика, младежки художествени колективи, състезания на почти всички спортни дисциплини, участие с младежка бригада във възстановяване

на изцяло изгореното от германците село Лидице, лагерни огньове, екскурзии и пр. Ще бъде организирана голяма изложба, в която ще бъде показано как младежта е участвувала в съпротивителното движение, в борбата срещу фашизма и как сега тя гради благополучието на своите страни.

Българската младеж ще вземе дейно участие в този пръв световен младежки фестивал. Вече е сформирани при ЦКДМ централен организационен комитет, в който имат представители всички младежки организации, членуващи в ЦКДМ и всички обществени институти и министерства, които ще бъдат пряко замаяжирани в осигуряване участието на нашата младеж в фестивала. Преди световния фестивал у нас ще се проведат околийски събори, областни прегледи и национален фестивал. Околийските и областни събори ще се проведат през март и април, а националният фестивал — от 24 май до 1 юни. От тези събори и от фестивала ще бъдат излъчени най-добрите изпълнители и колективи, които ще заминат за Прага.

Още в първоначалния проект за участието на България във световния младежки фестивал е предвидено и участието на Българския младежки Червен кръст. Представителната червенокръстка група ще бъде съставена от най-дейните червенокръстци в страната. Обявено е съгласование от Пловдивското областно червенокръстно управление на всички области в страната ще улесни много Върховното управление в избора му на ония червенокръстци, които ще трябва да заминат за световния младежки фестивал. Ще се предпочитат също тъй и ония, които са завършили с отлични курсовете за първа и бърза помощ или които да престават премията такъв курс и го завършат с отличие. Превекето ни се дава и на оная червенокръстци, които извършат някое значително дело на обществена взаимопомощ. Червенокръстките колективи ще се състезават на общо основание в всички звонци и ако покажат достатъчно качество, ще участват в националния фестивал в София, от където ще бъде излъчен колективът, който ще замине за световния младежки фестивал. В изложбата ЦКЧК ще участвуват със снимки, диаграми, изработени предмети от червенокръстни клонове и рисунки на даровити червенокръстци от първоначалните и прогимназиялни училища.

Участието на Българския младежки Червен кръст в световния младежки фестивал поставя пред организацията сериозни задачи и особено пред ръководствата на клоновете и отделните червенокръстци. Преди всичко трябва да се затегнат организационно всички клонове, да увеличат своята членска маса, да започнат незабавно курсове по първа и бърза помощ, да организират широка помощна и културно просветна дейност, там, където има възможност, да се образуват колективи за художествена самодейност, а съществуващите такива да се запазят с репертоар предимно от наши, български народни песни. За всяка предприета дейност от клоновете да се уведомява Върх. управление, като се организира и изпращането на дописки до еп. „Аз служа“. По отношение курсовете за първа и бърза помощ Върховното управление ще се дава в помощ на лекторите с едно пълно и отлично разработено ръководство, което е вече под печат и ще се разпрати на клоновете към 20 февруари 1947 год.

Нека се подготвим зораво за националния и световния младежки фестивали!



Денят на Червения кръст

От 18 до 24 ноември 1946 година в цялата страна бе проведена седмицата на Български Червен кръст. Тя послужи за пропагандиране идеите на Червения кръст за обществена взаимопомощ, международна солидарност и човеколюбие. Навсякъде гражданството се отзова масово на апела на БЧК за подкрепа на неговата широка помощна и здравна дейност.

В Столицата седмицата мина при голям успех. Софийският клон на Български Червен кръст, един от най-дейните клонове в страната, организира във всички софийски училища и казарми беседи за делото на Червения кръст, издаде и разлепи из града голям художествен плакат със множество снимки, постави почти във всяка търговска витрина знаменца, лозунги и здравно просветни напътствия.

На площад „9 септември“ бе издигната черве-

нокръстката палатка — пункт за първа и бърза помощ. Пунктът се обслужваше от младежи червенкръстци. В самия ден на Червения кръст бяха построени такива палатки и на други оживени места из града.

Само в София през седмицата на Червения кръст бяха събрани около 500.000 лева, които се разпределят така: от почетни комисии — 1261000 лева; от касички — 253000 лева; от делви — 280000 лева; от кинопредставленията — 1277000 лева; от трамваите — 425000 лева; от концерта — 200000 лева; от кифли — 1196000 лева.

Всички червенкръстски младежки клонове в страната се поставиха в разположение на клоновете на Червения кръст и активно участваха в успешното изнасяне на седмицата и 61 ден на Български Червен кръст.



БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ И МЕЖДУНАРОДНАТА ВЗАИМОПОМОЩ

Един от основните принципи, на които се крепи организацията на Червения кръст, това е *международната солидарност*. Този принцип добива реален израз чрез международната взаимопомощ и е особено ценен в дни на народни напряжения, войни, обществени бедствия, епидемии и пр.

Българският Червен кръст от своето основаване до днес не един път се е ползвал от плодовете на международната взаимопомощ и не един път сам той е помагал. Забележителни в това отношение са помощите, които Българският Червен кръст е получил през време на сръбско-българската, през време на балканската и първата световна войни, когато в нашата страна са пристигнали значително число мисии от чужди национални дружества на Червения кръст, които са изиграли значителна роля в пропагандиране и укрепване делото на Червения кръст. Специално внимание заслужава помощта, която другите национални друже-

ства са указали на Българския Червен кръст по време на незапомненото у нас земетресение през 1928 година в южна България. От събраните общо около 35,000,000 лева помощи — 24,000,000 лева са били получени от тези дружества, независимо от мисните, които те са изпратили.

Особено значение придобиват, обаче, помощите, които Българския Червен кръст получава след 9 септември 1944 год., когато ограбената от немците и изтощена икономически България е почти единствената страна на света, която не е получила помощ от УНРРА.

След 9 септември 1944 година, Българският Червен кръст получи следните по-големи помощи: 1. от СССР — витамини, превъзрочни материали, стерилни бинтове, спринцовки и пр. на обща стойност 60,000,000 лева; 2. от Ирландския Червен кръст — кондензирано мляко, захар, витамини, дрехи, одеяла и пр. на обща стойност 45,000,000 лв.; 3. от Южно-Африканския Червен кръст — сапун, обувки, бельо, санитарни материали и пр. за над 20,000,000 лева; 4. от Американския Червен кръст 3,000 флакона пеницилин на обща стойност от 4,500,000 лева; 5. от Канадския Червен кръст една санитарна линейка за 2,000,000 лева и пр.

Помощта, която Българският Червен кръст е указал в полето на международната солидарност се изразява главно в следното: през 1903 година изпраща на Далечния изток, в помощ на руските войски, специална мисия с болница от 60 легла, 2 лекари, 2 фелдшери, 2 милосърдни сестри, за което изразходва 157,600 лева; през 1921 год. открива в Саратовска губерния трапезария за 2,000 бедстващи руски деца по време на големия глад в Русия, за което изразходва 1,411,431 лева. През 1924 година отпуска на Японския Червен кръст сумата 50,000 лева във връзка с пострадалото от земетресение население; през 1928 година подпомага Гръцкия Червен кръст с 50,000 лева, за подпомагане пострадалите от земетресението в Коринто и пр.

След 9 септември 1944 година, Българският Червен кръст продължи и разшири тази благородна традиция. Така например, още в първите дни след тази война, той пое пълната издръжка на освободените от немски плен съветски, унгарски, чехски, полски, гръцки, египетски и др. военнопленници. Той отвори широко вратите на болница „Червен кръст“ за лекуване югославските партизани и ранени войници, устрои в Пирот и Ниш 5 болници с 2,000 легла за ранените югославски бойци и цивилното население в околността, изпрати 9 санитарни бригади в Босна, Херцеговина и Сърбия за борба с появилите се епидемии и отделно

Конференция по световния младежки фестивал

На 19 януари 1946 година в София се състоя разширена конференция на областното управление на БМЧК, стличническа червенкръстички съвет, председателите и секретарите на стличническите червенкръстички клонове, учителско-ръководители и представители на Върховното управление по участието на Български Младежки Червен кръст в околните събори, областните прегледи, националния фестивал в София и Световния младежки фестивал в Прага.

Конференцията бе открита с кратка музикална програма, изпълнена от Художествения колектив при Върховното управление под диригентството на Влад. Иванов.

След това председателят на Български Младежки Червен кръст д-р Георг Ангелов говори върху бъдещите задачи на нашата организация. Той подчерта особено участие, което българските червенкръстички вземат, заедно с цялата българска младеж, в строителството на младата република. Б. М. Ч. К. ще поеме санитарните грижи в трудовите младежки бригади, в които през тази година ще участват над 50 000 младежи.

Представителят на Върховното управление в Централния организационен комитет при ЦКДМ Алеко Големанов изнесе доклад върху околните събори, областните прегледи, националния и световния младежки фестивали.

Накрая бе избран комитет, който да поеме грижата по осигуряване участието на БМЧК в младежките фестивали.

на Югославския Червен кръст значително количество медикаменти и превързочни материали. Точно срещу Нова година — 1945, изпрати на югославските учени един вагон с хранителни продукти. По време на акцията за подпомагане на югославските деца, Българският Червен кръст взе най-дейно участие в тяхното посрещане, настаняване и издръжка в цялата страна. На съветската военно-санитарна служба отпусна за временно обслужване до завършване на войната 2 санитарни влака и материали за разгръщане на 3 болници с 900 легла. Албания беше подпомогната с медикаменти, пре-

вързочни материали и инструменти на обща стойност около 1,000,000 лева и пр. През 1946 година Българският Червен кръст посрещна и отчасти издържа 100 албански и 30 френски деца, а на 200 полски деца пое пълната издръжка, като им уреди във Варна специално летовище.

Днес Българският Червен кръст разширява и укрепва връзките си с чужбина и, бидейки отличен и ценен проводник на международната солидарност, се надява, че ще допринесе твърде много за благо на нашия народ.

Ив. Шаков

Нач. отд. "Печат и пропаганда" при Върх. управлението на Б. Ч. К.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

Александър Твардовски

„Написах „Василий Тюркин“ през време на войната.

От първите дни се намирах в частите на Червената Армия. В началото на войната положението за нас беше твърде тежко. Немците имаха превъзходство. Нашата войска отстъпваше. Населението бягаше. Аз наблюдавах войниците. Спрях се на един тип руски човек, когото никакви обстоятелства не бяха в състояние да променят. Основната черта в него бе бодрост и дух. Бодростта му помагаше да преодолява трудностите. Яви се в мен мисълта да напиша книга, в която тази черта, тъй характерна за нашия народ, да бъде вплотена в лицето на героя.

Така започнах да пиша „Василий Тюркин“ — книга за боеца. Най-напред печатах части от нея във военнически вестници. Успехът бе грамаден. Всички обикнаха „Тюркин“ Много читатели изпра-



щаха писма, в които се опитаха да ми помогнат. Разказвах ми епизоди, сочеха ми геройства в техните части, напътстваха ме.

Завърших „книгата за боеца“ в края на войната.

„Василий Тюркин“ не е повест, не е и поема. Нарекох я „книга за боеца“. Не можах да измисля по-сполучливо название. Защото „книгата за боеца“ се роди постепенно с развитието на войната. Тя трябваше свободно, в стихове, да отговаря на чувствата на войниците.

„Василий Тюркин“ беше радост за воюващия на фронта. Чувствавам, че принесе полза.

За тази книга аз получих Сталинска премия, първа степен, която се състои от диплом, подписан от Сталин, златен медал и парична сума. Но най-голямата награда за мене е признанието на читателите.

Александър Твардовски е роден през 1910 година в село Загоре, Смоленска област. Баща му бил ковач. Твардовски се учил в селското училище, а по-късно завършил Московския Институт по история, философия и литература. Той е голем майстор на стиха. Формата у него винаги съответствувала на съдържанието. Езикът му е богат и близък до народното творчество.

Твардовски започнал да печата в 1928 година в Смоленския областен вестник. В 1930 година излязла от печат неговата първа книга, поема за колхоза, „Път към социализма“. За поемите „Страна Муравина“ и „Василий Тюркин“ е удостоен два пъти със Сталинска премия и орден „Ленин“. Неотдавна е публикувал следващото си произведение, лирическата хроника „Дон край пътя“.

В Отечественната война Твардовски е взел активно участие през цялото време в военните действия. Участвувал е в битката за Ленинград, Москва, и в особобителския поход на Червената Армия през Белорусия, Украйна и Полша до Берлин.

Награден е за военни заслуги с ордени „Красная звезда“ и „Отечественная война“.

ИЗ „ВАСИЛИЙ ТЬОРКИН“

КНИГА ЗА БОЕЦА

Да разкажа ли, момчета,
ще повярвате ли вий:
немецът на хвърлей, ето,
жив към мен, към мен върви.

Идва той във дрехи бели,
Снишен, от куршум се крий.
Иде сякаш с важно дело,
идва — за да не убий.

От рова, като из печка,
заднишком се той провря. . .

Тьоркин, не прави засечка!
Ще пропаднеш, знай това!

За секундица до взрива —
пример ще им дава зер,
прав из рова скочи живо
в полушубка офицер.

Той се спуска неочелен.
Зад вратата мъжком стой!
С пистолет е офицерът.
Тьоркин с шик започва бой.

Нещо парна го през рамо.
Пожела да седне само.
Изведнаж се умори.
Рана! Мокри го, гори. . .
Долу своя или чужда
ловка кръв докосна с пръст?
Взрив внезапно го буджда,
сякаш става земетръс.
Подир него втори, трети.
Потъмня сред всен ден.

— Нашите са! — той усети.
— Наши! Туй е край за мен!

Оглушен от трясък страшен
Тьоркин пак наддава вик:
— Тула! Тула! Тула! Наши!
Тука жив е свой войник!

До стеничката се свлича,
кръв ручи като река.
Тула! Тула! Не обича
да умира той така!
Не! Желание той няма
тук на пода, ей така,
да загине с болно рамо
и с измокрени крака.
Жално ти е да загинеш,
с всичко да се разделиш.
Искаш в дом да отпочинеш,
дрехите да изсушиш.
Скръб лицето му прибули.
— Тула! Що ще сторих, Тула?
Аз съм Тьоркин, кой не знай?
Тула! Тула! Роден край!

Издадено, все по-близо,
като под земя трещят

с тътен равен, дружен, нисък,
що расте, расте. . . От изток
танкове вървят.

Нискогръдест, плоскодънен,
със товар обременен,
със насочено оръдие
танк към бой е устремен.

А зад грохота — могъщи
в бронята седят бойци.
Те седят, като че акъци,
трима, четирима същите,
наше стригани момци.
Може в боя да са страшни,
но кога са в танка те
хващат в дупки съгледвашки
само нивичка поле.

Зърват стряхата разбита
чак на две-три крачки. Спри!
Здрavo битo, цел открита —
там не се ли някой крий?
Може тук да се разгръща
други случаи за борба.
Танкче, ребром се обръщай!
Бронебойна дай стрелба!
Фриц навярно с автоматa
там се крий, глупак не е,
и следи там наше братя,
дебне ги. . . Защо пък не?

Двама тръгват с командира
с бомба близо край стена.
Тихо. . . Вътре тъмнина. . .
— Хей, заел съм таз квартира! —
чу се глас из дълбина.

Не е вражи трик, личи си,
предрезнял, но роден глас:
— Помогнете! Изморих се
в тоз имот да властвам аз!

Долу в тъмното копторче
наш боец във кръв лежи.
Кой е той? Но млъкна Тьоркин—
колкото си щеш крещи,
той лежи с лице от глина
и не иръдва се дори.
Ей, добре че танкът мина
и случайно го откри!

Танкът в снежен дим трещеше.
Тьоркин, клетият боец,
във прегръдката лежеше
на един танкист-стрелец.
С дъх го стопли, с длан загръна
тоя пръв път срещнат мъж,
в едва ли ще го зърне
във очи поне веднаж.

ШЕТА СЛИВИ

Ана Мило Ђлжон*)



...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...

...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...



...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...
...the grapes were ...

Нивята бяха ожънати. Из въздуха се носеше аромат на зрели сливи. В ранната утрин Дося и Мария Николова изкараха овцете из кошарата и ги подкараха нагоре по хълма. Леко подрънкваха звънци. Когато минаваха покрай овошните градини, те хвърляха завистлив поглед към група момичета, които слизаха по пътеката. Те отиваха да берат плодове за пазара.

Всички в селото очакваха с нетърпение жетвата. За всички тя означаваше приятни вечери на хармана, придружени с игри и хора под звуците на гъдулките. Ако Дося и Мария не бяха овчарки, то също щяха да бъдат между берачките. Но те бяха заети цяло лято с пазене на овцете, които пасяха в планината. То се знае, че те не биха заменили тяхната постоянна работа с едностранната беридба на овошня, но колкото забавно е да береш и нареждаш ароматичните сливи заедно с дружините си!

Под всяко дърво лежах купове синьо-червени плодове. Дося се наведе, зареба шела сливи и ги скри в торбичката си, където беше скромния ѝ обед. Това не беше кражба. Та под дърветата се търкаляха с хиляди сливи, а ти почти нямаше нищо за обед. Какво можеше да значат няколко сливи повече или по-малко за собственицата на градината? Все пак, ти бе радостна, че старата Марго, която притежаваше овошките, не се намираще на близо, защото всички знаеха, че е много голяма същелерница. Нейните сливи бяха висококачествени и се закупуваха от търговците за сушене.

По пътя, момичетата срещнаха две момчета, които караха крави. На това място четиримата се срещаха всеки ден. Тун, под трите кестенови дървета бликаше изворче, което се изливаше в голямо каменено корито, от където животните се спираха да пият.

Борис и Калоян бяха загорели от слънцето, стройни и пълни с хумор и енергия момци. [Дали жънеха, или игръеха на хорото, или пък вършееха, те винаги изтъваха пред другите. Те изглеждаха много весели и спретнати в белите си памучни ризи, оранжеви пояси и високи черни калпази.

— Здравейте, момичета! — извикаха те. Ще дойдете ли довечера на седияката?

— Разбира се, че ще дойдем! Даже се надяваме да спечелим някак награда.

Когато момчетата подкараха кравите и се разделиха с девойките, Калоян се обърна и подвикна:

— Ще игръеш ли с мене, Дося?

— О, разбира се! — отговори Дося, като направил няколко стъпки от „хоро“ — националния български танц.

Момчетата тръгнаха към сенчестата част на планината, където тревата бе по-сочна и по-буйна, докато момичетата поеа към каменистия, ветровит връх, където имаше по-подходяща трева за овцете. Стадото знаеше добре пътя си и овчиците тролоаха по каменистата пътека, бързайки да стигнат пашата. Когато някое агънце се отделише от стадото, момичетата използваха хурките си, за да го върнат към групата.

Беше свежо и тихо. Пъстри килими от изтравниче и други синьо-червени цветя се бяха прострнали по склоновете, сякаш за да ги посрещнат по-тържествено. Селото лежеше долу в подножието, като поставено върху каменна полица. То се бе сгушило сред китните орехови дървета. А още по-надолу, в основите на планината, където игривата река Струма улавяше светлината, можеше да се види железопътната станция. Там спираха вагоните, на които товареха сливите на адонацията Марго, за да ги откарат в София.

На където се обзире погледът ти, се извисяваха планини, като огромни вкаменени вълни. Докато овцете хрупаха крехката тревица, а пчелиците бръмчаха над близката чубрика, момичетата седнаха и се захванаха с удоволствие за хурките. Дося предеше кафява вълна, а Мария — бяла. Те си напридаха вълна от сега, за да могат през зимата да си изтъкат на домашните станове това, от което имат нужда.

Този сутрин те не можеше да горвят за нищо друго освен за седияката, която довечера щеше да се състои у Анни. След кукурузобер, селяните имаха обичай да се събират под ред у всякого от съседите си, за да ронят царевичата, която ще се сее. Останалата царевича се навървяше и се закачваше по стенице да се суши заедно с червени чушки и дебелокори тикан.

Бащата на Ана притежаваше лозя и кукурузища и много овце. Една част от неговите овце бяха в стадото, което пашеше Мария. Дося пък пасеше овцете на вдонцията Марго.

*) Разказът със сюжет из селския бит на България е поместен в октомврифеврият списание на големия американско-червенокръсто списание „J. R. C. News“.



Същата вечер, когато Доса докара овцете в двора на Марго, старата седеше в един ъгъл и бъркаше трици за прасетата. Като забеляза Доса, тя остави големия котел върху един камък и мина бързо покрай гумното. Беше ядосана. Заговори сурово.

— Ти открадна тази сутрин от сливите ми. Аз те видях. Не искам крадла да пасе стадото ми. Няма нужда да идваш утре.

Сърцето на Доса спря да бие. Нима тя беше крадла? Тя беше взела сливите крадешком, и не би ги докоснала ако знаеше, че Марго гледаше. Да, тя беше крадла! Тя потрелера.

— Аз не искам да крада. Взех само пет. Ще ти ги запламя.

— Не искам парите ти, — каза Марго.

После тръгна бавно към къщи, влезе и тръшна вратата след себе си. Доса почувства, че земята под нея се разтвара. Тя беше като замаяна. Но овцете се въртяха около нея и тя не можеше да ги остави да си легнат мажри. Бързо тя започна да пълни коритото,

докато водата преля. После тя прибра стадото в кошарата и го затвори по-грижливо от обикновено.

Беше уясно, че загуби работата си, но много по-неприятно беше, че я бяха нарекли крадла!

Радостта от предстоящата тлъка беше изчезнала. Дори гладът беше изчезнал, макар да знаеше, че я очаква хубава гостба от чушки и кисело мляко. Сърцето ѝ беше бързо, а краката ѝ едвам се отлепваха от къдърьма.

Най-после тя стигна в къщи и се хвърли в обятията на майка си. И двете заплакаха.

— Да, това е така. Ти не трябваше да пишаш плодовете на Марго. Те са нейни, независимо от това дали са много или малко. Това, което ти ти дължи за пасенето на овцете ще го задържи за сливите. А сега изтрий очите си, облечи си новите дрехи и върви на тлъката. Попитай вуйчото на Ана, дали няма някаква работа за тебе.

Беше се стъмнило, когато Доса излезе гиздаво облечена, но с сърце тежко като олово. Тя беше закъсняла и имаше малък изглед за спечели някоя награда на седаншата.

На пътя за Анини се намираше къщата на Марго и когато я наближи Доса чу бързи, отсечени удари, като че ли някой грухаше жито. Завинайки зад ъгъла, пред очите ѝ се изпречи гледка, която я стълбна. От двора на Марго се издигаха пламъци, които бяха обхванали гумното и припламваха и се разгаряха от разпръснатата из двора слама. Всред пламъците стоеше Марго и диво ударише запалените купчинки слама с една кобилица. Но докато загасаше с свирепи удари някоя купчинка, зад нея друга се разпалаваша от движението на широките поли на фусятата ѝ. Доса виде това с изплашени очи и веднага всичко разбра. Когато Марго бе влязла в къщи тя бе забравила да угаси огнището, което тлеше в един ъгъл на двора и от което вятърът бе отнесъл искри до сламата.

Доса забеляза, че пламъците се приближават към купата сено до гумното, и разбра, че ако огъня ѝ обхване всичко ще бъде загубено. За миг тя забрави днешната постъпка на Марго, тлъката и новите си дрехи. Нейните мили овце бяха в опасност!

Ана никога не ходеше да пасе овцете из планината, но тя беше добра приятелка и не забравяше Мария и Доса, когато у тях имаше веселба.

Момичетата започнаха да разискват, какво ще облекат. Мария имаше нови обувки, за които тя се боеше, че ще ѝ обиват като играе. Доса никога не бе имала истински обувки и разбира се щеше да отиде с своите изрваулки. И двете имаха зелени лятаци и бели ленени блузи изпъстрени с бродерия. Лятците им бяха ушити с сърма и тилдлейки. Също така бяха обшити и техните тежки, домашно изработени престилки, които бяха тъкани на хоризонтални ивици от най-различни цветове. Тези дрехи, обаче, се носеха само в празник. В планината момичетата ходеха боси или с царшули от коза кожа и лятаци от груба, черна материя. Но техните забродки биваха винаги в весели тонове. Те бяха згъгнали хурките в коланите си и докато си говореха вълната намаляваше, а вретената увеличава обема си.

Няколко пъти тази сутрин Доса пхна ръката си в торбичката, за да попила сливите. Тя ги пазеше, като приятна изненада за обед. Колко добре щяха да дойдат след черния хляб и козьото сирене! Сливите бяха всичко пет. Дали да даде две на Мария и да запази три за себе си? Или да даде три и да задържи две?

Момичетата имаха ръчни часовници, но слънцето и техните стомаси, им подсказваха кога да потърсят сянката на хвойноните храсти и да разтворят торбичките си. Тук Доса съвсем неочаквано каза:

— Ето няколко сливи. Аз ги взех когато минахте покрай овошните градини тази сутрин.

И тя изпита три сливи в скута на Мария. Беше ѝ радостно, че постъпи така.

— О, Доса, но ти имаш само две! Ето, ние ще разделим тази.

Доса не беше се сетила за това.

Овчарките изядоха хляба и сиренето си и се наслаждаваха на вкуса на сливите, без да знаят колко много неприятности се крият зад сините им кокички! После те се простигна в сянката, забойколни от овцете, докато скалите на отсрещната страна на долината блестяха и трептяха от пладнешка марана.

В каменното корито имаше още вода. Гравитайки едно ведро, тя зареба от коритото и плисна върху горещата слама. Над купчинката се издигна облак пара. Тя започна да излива ведро след ведро докато и последната искра бе изгасена. Марго й помагаше. И двете бяха се изцапали; краката им бяха потънали в кал и полужива слама, от която се издигаеше дим.

Марго се дотърпа до прага на къщата и се отпусна на него, като дишаше тежко и стенеше. Дося напонал прясна вода и й я поднесе боязливо. Целият ѝ кураж беше изчезнал, заедно с попара. Все пак тя намери смелост да каже:

— На, пийни си.

Старата започна да пие и се успокои.

— Ти си добро момиче, — пошепна тя.

Дося потрепера леко и промълви:

— Аз не исках да открадна.

— Ела утре да изведеш овцете. Ще дойдеш, нали?

Дося не можеше да проговори от щастие. Тя започна да навива престилката около едната си ръка и най-после отговори тихо:

— Да!

Луната се показа и разпръсна тъмнината. Над полето се понесоха звуци от гъдулка. Ръкавите на блузата ѝ бяха изцапани, но на луна светлина това не се забелязваше. Обувките ѝ бяха мокри, но тя щеше да играе, докато изсъхнат. . . .

Областната червенокръстка конференция в гр. Пловдив

На 15 декември 1946 година Пловдивското областно управление на Български младежки Червен кръст свика конференция на представители на червенокръстките клонове в областта.

Конференцията бе открита от председателката на областното управление в Пловдив, Рада Тодорова.

Председателстващият даде думата на председателя на Върховното управление Алеко Големанов, редактор на сп. „Аз служа“, който поздравил конференцията и очерта някои принципи положения в характера на нашата организация и нейното място всред другите младежки организации. След това бяха изнесени рефератите: „Цели и задачи на Червения кръст“ — от Благина Василева, „Отношение на МЧК към ЕМОС и „Септемврийче“ — от Михаелина Михайлова. Недялка Кирякова направи организационен отчет за областта, а Цв. Николов —

отчет за дейността около лагера, най-крупното предприятие на областното управление.

След докладите всички делегати направиха кратки отчети за дейността на клоновете. Подчерта се най-вече отличното сработване почти навсякъде между Младежки Червен кръст, ЕМОС и „Септемврийче“ и слабата връзка на клоновете с Върховното управление.

Конференцията прие единодушно обявеното от Софийската област съревнувание и от своя страна реши: Пловдивска област да обяви съревнувание на всички области в страната, Съревноваването да трае от Нова година до 10 март т. г.)*

След попълване с нови членове областното управление, секретарят на Върховното управление Стефан Райчинов даде някои организационни напътствия и отговори на възникналите през време на конференцията въпроси.

Конференцията завърши с гла-

суване резолюция и изпращане поздравителни телеграми до М-ра на народното здраве, ЦКДМ, Върховните управления на БЧК и БМЧК.

Резолюция

Областната конференция прие следната резолюция: 1. Възстановяване в най-непродължително време всички клонове в областта. 2. Организиране на местни комитети при М. Ч. К. в места, където е възможно и активизирането им. 3. Редовно месечно отчитане на 60% членски внос в Областното управление. 4. Срочно отчитане дейността на клоновете. 5. Организиране екскурзии, свързани с взаимни дружествени гостувания. 6. Провеждане широка трудово-стопанска дейност. 7. Широка санитарно-здравна дейност. 8. Засилване вътрешната междучленска и международна кореспонденция. 9. Повече абонати на сп. „Аз служа“ и редовно сътрудничество с статии, дописки и снимки. 10. Създаване по места на художествени колективи и гостувания с тях. 11. Редовно писване на стен-вестници. 12. Пълно сработване и сътрудничество с Е. М. О. С. и „Септемврийче“ — всеки червенокръстец Емосист и всяко червенокръстче Септемврийче. 13. По случай агитационната седмица на М. Ч. К. да се обяви съревноване на всички области в страната и се приеме това на Софийската област.



Делегатите след завършване на конференцията

* По решение на Върховното управление на Български младежки Червен кръст съревноваването се продължава до 24 май т. г., когато ще се състои Националния младежки фестивал.



СТО ГОДИНИ ОТ УПОЙКАТА

СТИВЪН БЛЕК

Преди сто години, на 16 октомврий 1846 г., един американски зъболекар, облечен в жакет и рве панталон, даде етер на един свой пациент в масачузетската щатска болница, като за тази цел употреби апарат, който сам бе изобретил преди два дни.

След известна борба, пациентът загуби съзнание и един тумор бе твърде безболезнено отстранен от неговата челюст. Бостонските хирурзи, които наблюдаваха тази операция, я вклмираха сърдечно, а зъболекарят У. Т. Мортън не захксия да патентова своето откритие.

Все пак, дали Мортън е истинският откривател на упойката е спорно, защото хирургическата анестезия, както повечето човешки открития, е резултат на дълга еволюция. В ръкописите от древността още се намират известни намеци за употреба на наркотизи и упойки. В средата на седемнадесети век Кирхер, иезуит от Фулда, твърдял, че е в състояние да онесвестява животни. В 1843 година Джон Елиътсън, професор в Лондонския университет, публикува студия, в която изнася, че е извършил много безболезнени хирургически операции върху предварително упоени пациенти.

Още в 1799 година сяр Хъмфри Дейви предлага възтния окис — „смешшия се газ“ — като сам изпитал неговото действие при болезненото вадене на един свой кълтник. Но идеята не била

подета изведнъж. Доктор С. У. Лонг от Джорджия бе първият, който употреби етер. Той бе бързо последван от Хорас Уелс, зъболекар в Хартфорд, Конектикут, но когато той се опита да демонстрира откритието си в Масачузетската щатска болница, пациентът започна да вика и Уелс стана за смех. Съществуват достатъчно указания, че Мортън фактически е почерпил своята идея от американския химик доктор Джаксън, с когото по този повод той започна дълга и глупава разпревния. Спорът приключи едва, когато Джаксън полуудял, а Мортън умрял от аполексия.

За да разберем защо духовете са били така възбудени, трябва да имаме предвид какво мъчилише са представлявали операционните зали преди сто години. Толстоевото описание в „война и мир“ на една походна болница след битката при Бородино ни дава известна картина за това:

... Виковете и стенанията, от една страна, и страшната болка, която той чувствуваше в хълбока, корема и гърба си, парализираха всичките му сили. В съзнанието всичко се смесваше в едно единствено впечатление на оголена, разкъравена плът, изпълаваща низната палатка. ... На близката маса седеше един татарин, вероятно казак, ако се съдеше по муницира, който бе хвърлен до него. Четирима войници го държаха, докато лекарят с очилата решише нещо от неговия черен, мускулист гръб. „Ух, ух, ух“ — сякаш груктеше татаринът и

изведнъж, като повдигна нагоре широкобузестото си черно, със сплескан нос лице, като си показа белите зъби, почна да се дърпа и да пиши с провлечен, пронизителен писък, като се дърпаше в страни, за да се отскубне от държащите го мъже." ...

Поради тези условия, хирургията от онова време бе извънредно нечовечна и откритията на упойката не само спаси пациента от болки, но даде и нов тласък на изкуството и науката за оперирането, което по този начин бе подготвено за откритията на Листър и Пастър. В края на миналия век парната стерилизация на инструментите и безболезнената операция с помощта на упойка станаха универсалните белези на модерната хирургия.

Днес операционната маса е най-малко болезненото място в всяка болница и това, от което може да се бои пациента е само болката, която се явява след операцията.

Анестезията, както и самата хирургия, бе въздигната до изкуство и наука и броя на разните видове упойки нарастна бързо.

Въпреки всичко и до сега не е открита „идеалната упойка“, и най-очудващото е това, че етерът от 1846 г. е все още най-доброто, което науката може да предложи.

Днес все пак се твърди, че най-добри резултати се добиват, като се подбира упойтелното вещество с оглед на разните видове операции.

Днес техниката на операциите се подпомага от цяла серия специалитети. Час и половина преди започване на операцията, на пациента се слага морфинова инжекция, която успокоява нервната система и отстранява всякаква уплаха. Дава се също и атропин, който да предпази слюнката и други секрети да не запушат дихателния отвор. Точно преди операцията новата упойка „пентотал“, се инжектира в някоя вена на ръката на пациента, който изпада в безсъзнание веднага.

Паралелно с пентотала, който действа много бързо, се употребяват още: „смесция се газ“, кислорода и етера, които се комбинират в такова съотношение, каквото е необходимо за дадения случай.

Употребата на комбинация от упойтелни вещества не е напълно нова. Тя бе известна в медицинския свят още през 1847 год., когато проф. Симпсън от Единбург за пръв път употреби хлороформа като упойка. Сам по себе си хлороформът е опасен и за него може да се каже, че е причинил по-вече пакости отколкото полза, поради отровния му характер. Поради лесния начин на бораве-



Каква разлика между първите апарати за упойка с етер от 1846 г. и съвременния — с циклопропан.

не с него, хлороформът има широка употреба при недобре подготвен клинически персонал и домашни леки операции и въпреки големата антихлороформна пропаганда, той е все още популярен. Той все още се употребява при раждане, например. Въпреки това напием основания да мислим, че бременните жени са по-малко изложени на опасните ефекти на хлороформа, отколкото другите пациенти. Но и етерът има също своите неудобства, като напр. неговата лесна запалимост. Не са редки случаите на експлозии при работа с етер.

Днес са в употреба етил-хлоридът, винил-етерът, трихлоретиленът, етиленът, циклопропанът, нитровият оксид, пентоталът и евилан, като упойтелни вещества.

Ефектът на упойката може да се раздели на четири етапа: 1. Начален момент, през който пациентът се чувства сънлив. 2. Възбуждане (за щастие — редко при модерния метод), с загуба на съзнание и контрол върху мускулната система. 3. Изчезване на възбудата и пълно мускулно отпускане. 4. И най-опасният етап на дихателен парализ или скочаване на дихателните мускули, който рядко настъпва; това е обикновено като резултат

на много голяма доза упойка. При настъпването на този етап, моментално всяка по-материална упойка трябва да се спре и да се започне изкуствено дишане и вкарване на кислород.

Тъй като не всеки пациент желае да изпадне в пълно безсъзнание, то за тези които не искат, се прави локална упойка.

Апаратите, с които си служат при анестезия, са различни. От простата първообитна лицева маска до модерната машина за упойка съществуват цяла редица разнообразни апарати.

Проблемът за отстраняване възможността за задущаване на пациента, особено когато се работи около дробовите, се разрешава с специалния уред ларингоскоп.

Това са постиженията за 100 години в тази област. При все, че упойките са достигнали голяма цифра и разнообразие, етерът все още си остава неомладяват. Фактически, не са самите упойтелни вещества, които са претърпели големи промени и усъвършенствания, а по-скоро методите по които те се употребяват.

ПАРТЕНОКАРПИЯ

С това име се обозначава развитието у растенията на плод без оплождане, т. е. без участието на прашец.

Знаем, че нормално плодът се появява и расте едва след попадането на прашец върху семепълката, т. е. след оплождане от мъжките семена на женската семепълка. В случаите на партенокарпия мъжкият прашец отсъства, а неговата роля се изпълнява от различни сложни химически вещества.

Естествено, щом като човек веднъж е опознал законите на оплодителните процеси в природата, то той ще се стреми да ги направлява в своя полза. И действително, установява се, че нафтилоцетната киселина, нафтоксиоцетната киселина, в — индолмаслинна киселина, колхицинът (алкалоид от есенния минзухар), растителният хормон за растене, ауксин, етерен извлек от доматните цветове и др. вещества имат свойството и силата след попадането върху семепълката да предизвикват буен клетъчен растеж. В резултат на това растене се появяват партенокарпически плодове, които не само не са по-лоши от нормалните, но в някои отношения са и по-добри: например те нямат костилки, семки и пр., което ги прави по-удобни за ядене и индустриално използване.

Начините за въздействие със споменатите вещества са най-различни. Те могат да бъдат пулверизирани върху цветовете на растението. В такива случаи се употребяват разтвори с концентрации 1 — 60 на 1 000 000. Тolkова силно разредени разтвори показват какви малки количества възбуждащи вещества са нужни, за да подтинат клетките към размножение. Китайските пък учени Лиу и Лоу са показали, че тези вещества могат да бъдат поставени в действие и под форма на паста. Тъй например, те употребявали ланолинова паста смесена с 1% флуоресцин. Последната, поставена върху семепълката на някои представители от рода на тиквените растения, е предизвикала в 50% образуването на партенокарпически плодове.

От 1930 година насам редица учени са заели упорито със задачата да произведат партенокарпически плодове от домати, тикви, чушки, банани, портокали и др. вкусни плодове и зеленчуци. Интересно е, че са получени очуващи резултати.

Нещо повече: известно е, че у всяко растение не всички цветове се оплождат, а при изкуствено „оплождане“ не е имало такива случаи. Даме с тази метода се намаляват до минимум и неоплодените по естествено път цветове, като повторно се подлагат на партенокарпическо въздействие.

През периода на цъфтеж, тези възбуждащи вещества, напръскани върху пълките, предизвикват бързо отваряне на последните. По този начин се избягват усмилката и повредите при изкуственото ръчно отваряне.

Ако пък се напръска в края на сезона върху вече зреещи плодове то откъсването на последните от дървото майка се задържа, регулира и едва в определено време всички плодове се откъсват наведнъж. В такива случаи беритбата може да се извърши също наведнъж. За някои растения и плодови дървета (кафе, пипони) това е от голямо значение: не се губят плодове и се пести работна ръка.

Особен е ефектът на тези хормони за растения върху корените, които те подтикат към растеж и върху стареещи, угасващи дървета. Последните като че ли се подмладяват: листата им стават по-зелени и плодовете по-обилни. Картофите пък обратно не давали ранно пролетно поникване на „очите“, а се консервирали за по-продължително време.

Често са били получавани и интересни модификации във вкуса, формата и големината на плодовете: например получавани са домати гиганти.

Както виждаме практическието значение на тези вещества — хормони за растенията — е огромно.

Науката за сетен път доказва че тя може и трябва да служи само за доброто на човечеството.

Д-р К. И.

★ нашите лагери ★ 1946

В началото на м. август 1946 г. двама представители на Върховното управление на БМЧК направиха няколко-дневна инспекционна обиколка из устроените от областните управления на БМЧК лагери — в местността „Докса“, под вр. Чумерна, на Старо-Загорското областно управление, в местността „Шугов чарк“, край с. Батак, Пешерско, на Пловдивското областно управление и в гр. Варна на Русенското областно управление. Тук предаваме някои впечатления от тази обиколка.

След като сменяме влака на гара Тулово, към 1 часа на обед сме в с. Твърдица. Тук ни посреща човек от твърдишките миньори, който ни съобщава, че скоро от горе ще слезе камцион с въглища, ще ги разтовари и на връщане към мините ще ни отквара към червенокръстния лагер на Старо-загорска област.

Имаме малко време да разгледаме планинския курорт Твърдица. Наистина планината е близо, издига се току до крайните къщи на селото. Но дали защото ние влязохме в селото по най-горещото време или пък действително Твърдица си беше едно от горещите села на Розовата долина не знам, но планинската прохлада ние тук не почувствувахме. По улиците трепти душна мараня. Селото има спретнат изглед с очевидни признаци на сравнително благополучие.

Камционът скоро пристига, пълен с черни дребни ковашки въглища, разтоварва ги на гарата, връща се отново в селото, спира на главния площад и двама помощник шофьори, с лица набълска ни здраво от черната въглищна прах, ни съобщават с чисто шофьорска „любезност“, че можем да се качим в камiona.

Вътре насяднахме около 14 души: миньори, жени на миньори и родители на летиращи горе деца. За пейки ни служат кафезите с зарвават, предназначени за миньорските селища в планината и за двата младежки лагера: на Младежки Червен кръст и на „Септемвричче“.

Камционът поема по трудните подстъпи на

планината. Навлизаме в Твърдишкия проход. шосето извира като серпантин, изкачва се току на самия връх над селото и после се влива в гънките на гордия Балкан. Минаваме над почти отвесна дълбока пропад, обградена отасякде със спокойни заоблени върхове. Тук, за да се прокара шосето, се е наложило да бъде построена дълга подпорна стена.

Шосето прави завой след завой.

Една майка винаги да писмо от сина си — лагерник. Писмото минава от ръка на ръка. Малкият червенокръстец е имал завидното търпение да брочи завоите на шосето докато стигне в лагера. И съобщаваше в писмото резултата на своя труд — 151 завои.

Минаваме покрай една от мините. На другата страна на дълбокия дол се виждат големите постройки и минните съоръжения. Минаваме и през миньорските селища. Скоро камционът завива на площада срещу последното миньорско село и ни остава. Още два километра стръмен път и ние стигаме лагера. На преден план са двете големи палатки на лагера „Септемвричче“, а на другия край на полната, на самия връх „Докса“, е лагера на областното управление на Младежкия Червен кръст в Старо-Загоря. По натакъ се синят като приказан декор безкрайните гънки на родния Балкан. Накъде в дясно, на 5 км. от тук, е връх Чумерна. Към него води този дълбок дол, в който се спуска сега голямото стадо овце. Ние сме на 1040 м. над морското равнище. Въздухът е действително чист и ведър.^{№2}

Лагерничките са строени и очакват нашето посещение. Пред палатките се издигат два пилона, на които се веят националното и червенокръстското знамена. Между двата пилона е застанала на пост червенокръстка в бяла престилка и боне. Такъв пост има и пред арката при входа за района на лагера. После ние научихме, че поради липса на охрана, червенокръстките безстрашно са поддържали денонощно поста през цялото времетраене на лагера.

Едва що стъпили в района на лагера и изведнаж започна да вие унопомрачително някаква противовъздушна сирена. Посрещат ни сърдечно и едва с глас не се смеят на нашите сепнати по софийски от сирената дига.

През двата дни, които прекарахме тук, имашме възможност до-



На пост пред знамената

„Докса“



Днес имаме наряд в кухнята „Девца“

статично да свикнем със сирената — тя служеше вместо камбана, за ставане, за лягане, обед, вечеря и при всички случаи, когато трябваше да се даде сигнала „сбор“. Оригинално измислено за тоя широк балкан с просторна поляна и девствена гора — никои не можеше да се оправдае, че не е чул сигнала, и за това е закъснял в строя.

В лагера летуват 83 девойки от девическата и търговска гимназии, учителския институт в Стара Загора и девическите гимназии в областта. С началник лагера Георги Георгиев правим първата обиколка. Всички палатки са подредени до най-малките подробности. И навсякъде идеална чистота.

Веднага след вечеря, която става в импровизираната трапезария в сред гората, бе устроен любимиц лагерен огън. Времето е съвсем тихо. Лунват огромни пламъци. Под осветлението на огъня лицата на червенокръстните стоят като странно изрязани в сред зобикалящата тъмнина. Никъде отпред се белее постъп при входа на лагера. Програмата скоро ще започне. Чакат се, обаче, гостите. Те са вече предупредили, че тази вечер непременно ще направят своето посещение.

В тъмнината излъчва свирка, някакъв строй се разсипва и изведнџ около огъня се струва самата радост. Септемвричетата са дошли на гости. Песен след песен, стихотворение след стихотворение се редят и моделират с майсторска ръка лицата на внимателните слушателчета. Програмата продължава докато и последното дърво изгори. Тя би могла още много да продължи. Хорът при лагера, благодарение опитността и старанието на ръководителката по музика, разполага с репертоар от повече от 40 песни. Културно-просветният кръжок също разполага с много материал. Но времето е напреднало. Милите гостенчета едва се отделят от лагера. Чудно хубаво е тук, в сред стихналата планина пред голям огън. Но време е за сън.

На другия ден цялото време се прекарва според програмата. В нея са включени достатъчно часове за беседи, реферати, за курса по първа помощ, майчинство, детство и хигиена, физкултура, разходки. И всичко това при отлична дисциплина и голямо старание от страна на всички ръководители. Здравословен режим, обилна храна и природата довършила останалото — ето днес, последния ден от лагера, едно девойче може да отчете покачане в телгото с 8100 кгр. Всички са доволни — лагерът е оказал огромно влияние върху идеологичното

оформяне на тези 83 девойки от Ст. Загорска област. Същата вечер при раздаване на свидетелствата, представителите на Върховното управление можаха с радост да чуят, че слаб успех са показали само две ученички. Тази последна вечер бе много мила и завърши със здраво младежко веселие.

На другия ден поехме пътя към мините. Някъде из гората ни настигна мощния вой на сирената — тя виеше на изпrowдана.

Автомобус Пещера — Брацигово е така натъпкан, та дори няма място и за कुченцето на презеятата стара гогозица от втората пейка. Минаваме историческите Батак. Колата с мъка се измъква към Баташките поляни. На един кръстопът автоматобусът спря и шофьорът Илия тържествено обяви:

— Цигов чарк, За лагера на Червените кръст. Слизаме. Автомобусът бързо се скрива зад завоните. Пред нас са полегатите гънки на Родопите, обрасли с великолепна борова гора, а от другата страна — идеално равните баташки поляни, които никъде в дъното се превръщат в проучното баташко тресавище. Вижда се и върхът „Баташки въртък“.

Никъде близо до палатките ни спира младеж с пушка. Ние трябва да обясним кои сме и защо искаме да влезем в лагера. Правилно. Младекта има свои заклетия врагове, които дебнат.

Още малко път и пред нас блесва целият лагер, огрян обилно от обедното слънце. Лагерът има великолепно местоположение. От него се открива рядко просторна гледка, просторно е и около лагера и все пак самият той е в сред вековна борова гора.

Посрещат ни началникът на лагера Манасиев и завеждащ физкултурата Найденов. Лагерът е разположен с вкус. Пред всяка палатка момчетата са се постарали да направят спретнати земни украси и да им сложат подходящи наименования.

Ние и тук пристигнахме едва ли не в последния ден на мъжката смяна. След обед ще започнат изпитите по първа и бърза помощ. Но все пак ни остава време да организираме една отлична екскурзия из великолепните околности на лагера. Малките червенокръстци, каквито има в лагера, показват очуваща издръжливост, плод на отличните грижи на завеждащ физкултурата. Малките червенокръстци, излизат не за пръв път на такава екскурзия. Те вече са ходили на братската могила на седемте избити ятци на отряда „Антон Иванов“ и там са се поклонили пред скъпите жертви [за народната свобода.

Самите изпити, в които участва и [представител на Върховното управление, показаха едно твърде сериозно отношение както от страна на лагерниците, така и от страна на младия енергичен лекар. Курсот, личеше си, бе здраво организиран.

Лагерът е в съседство с големия младежко-лагер на еврейското майчинство „Бетко Коен“.

Двата лагера намиращи най-различни форми на сътрудничество и об-



Пред палатката „Девца“



Общ изглед на лагера „Цигов чарк“

щи забавления, особено в това, че лагерниците от „Бетко Коен“ бяха останали без всякакъв лекар.

Работата, обаче, в нашия лагер често е била спъвана, поради вмешателството на не твърде запознати и компетентни по лагерното дело хора. Възникнали са и редица неправилности в снабдяването, поради неудачен избор на хората, върху които е трябвало да легне тази грижа. Водил се е излишен и крайно вреден спор, кому принадлежи лагера — дали на БМЧК или на старши Червен кръст. Поради тази двойственост са успели да се промъкнат няколко недисциплинирани лагерници. Не е имало и ръководител за художествен колектив.

Но въпреки всичко това, лагерът завършваше с завиден успех. Дейното областно управление доказва с тоя свой пръв лагер, че може да организира лагер и че другата година пловдивския лагер ще бъде един от най-добрите.

Краткото време до закриването на лагера във Варна ни накарва да извърваме с отпътуването си. Червенкръстците ни изпращат чак до шосето и дочакват идването и отпътуването на автобуса.

Не малко безсъние ни костваваше пътуването от Пещера до Варна през Карнобат и Мурна. Когато пристигнахме в тежкото каменно здание на де-

вическия католически пансион „Св. Андрей“, можяхме да научим от многословния правилник, че никаква мъж не може да преспи в пансиона дори и през лятната ваканция. Мярката за нас щеше да се окаже особено отчайваща в претъпквания с летовници град, ако не беше лято и ако лекарят на колонията не беше се различал и не беше открил две легла в една от колонията на „Септемвричче“.

Тук във Варна летишат 50 червенкръстки от Русенска област, от които 20 червенкръстки са от френското девическо училище „Св. Мария“ в Русе. Така подобрения състав на колонията дал особен тон на цялото летуване. Чувства се голямото влияние на католическото възпитание. Ръководителите са се старали да свържат летуването на море с начертаната здравно-възпитателна програма. Това се оказва не особено леко. От 9:30 часа сутринта червенкръстките тръгват към морето и престояват там до 12:30 часа. И от целия ден остават едва един — два часа свободни за беседи.

Културно-просветната работа се е развила без определен център, без една обединителна точка, отвлечено, без връзка с конкретните изисквания на живота и на червенкръстката работа. От всички изнесени беседи, около 20 на брой, 6 беседи са посветени изключително върху запознаването на червенкръстките с гр. Варна. Беседите на лекаря д-р Шиваров, макар и малко на брой, са особено подходящи и свързани с летните заболявания и даване първа и бърза помощ при несчастни случаи край море.

Д-р Шиваров, действителният ръководител на колонията, ни разведежа из помещенията. Всички девойки са разположени на отделни легла, чисто и спретнато подредени. Личи си добрата организация и стегнатата дисциплина. Католическият пансион е прелоставил на Младежки Червен кръст почти изцяло помещението си и много от инвентара и кухненската си посъда.

В една от стаите срещаме мургаво девойче. То носи значка с полското знаме. Бодро си стискаме ръцете.

— Малгожата! Мурат Малгожата!

Ето една великолепна идея. Ръководството на колонията е решило да издири сред летуващите тука полски деца някоя червенкръстка и да я вземе в нашата червенкръстка колония.

Мурат Малгожата от Варшава
сред другарки червенкръстки
от Русе

„Варна“



И ето сега ученичката от 6 кл. на една от Варшавските гимназии Мурат Малгожата е сред близки по кръв и идея свои другарки. Тя се чувства щастлива, много щастлива. Нашето море,



Малките червенокръстци са най-щастлива край морето

„Варна“

И когато на следобедната забава помодихме Мурат да ни изпее някоя полска песен тя с готовност се съгласи. Девойката обичаше дълбоко своята изстрадала родина и желанието ѝ бе и ние да изпитаме същото чувство.

На другата вечер в колонията бе устроен концерт на гостуващите във Варна братя Янкови. Концертът излезе из рамките на обикновените вътрешни младежки самодейни прояви и се превърна в едно истинско музикално тържество. Едва що завършил последният номер и ние трябваше веднага да напуснем. Оставаше съвсем малко време до заминаването на влака за София.

Червенокръстното леговище във Варна можеше чудесно да се съчетае с един лагерен режим, стига да беше то извън града и на палатки. В такъв случай щяха да се догонят две цели: морелечение с практически и идеологична подготовка на червенокръстките за в служба на нашия народ.

Алеко Големанов

ПЪРВЕНЦИ НА НАУКАТА

ЛУИ ПАСТЪОР

Животът на този титан на научната мисъл е прекрасен пример за всеотдайна служба на народа. Няма проблем, няма задача, няма мисъл от неговото научно творчество, които да не са били породени, поставени, извикани от нуждата на живота.

Той е роден в 1822 год. а умира 1895 год. Животът му е низ от научни открития и биографията му не би могла да отбележи други събития в живота му извън научните трудове и постижения.

Той започва с прочути изследвания в областта на химическата кристалография, които му отварят вратите на френската Академия на науките. В тях той установява, че има връзка между из-

вестни оптически свойства на химическите тела и тяхната кристална форма.

1845 година бележи началото на неговите изследвания, с които той поставя основите на създадената от него и развила се извънредно много в днешно време наука — микробиология. Това са

изследванията върху млечната, оцетната и алкохолната ферментации, където той установява, че разлагането на известни сложни химически съединения (въглекислоти, белтъци и др.) на по-прости такива се дължи на специални микроскопически нисши живи същества — микроорганизми. За да



бъде всеобщо възприета тази негова мисъл е била необходима не малко борба с твърдо установения тогава възглед на Лихбах, че кипенето се дължи само на химически ферменти. Неговите опити показват, че ферментациите се дължат на гъбички, че те именно при развитието си се хранят с захар, спирт или други вещества и по този начин ги разлагат. Извънредно плодотворно е практическото заключение от опитите му, че е достатъчно да подберем вида на гъбичката, да я създадем условия за жоневене и тя ще ни даде спирт, оцвет или други нам полезни продукти. Ето какво грамадно индустриално значение имат първите му открития, в които той дава пръв рационална теория за производството на бира, вино, хляб и пр.

Но изниква въпросът — от къде произлизат тези гъбички? Дали попадат в ферментационната система отвън или се самозараждат вътре в нея? По онова време е преобладавал възгледът, че те могат да се самозараждат. И ето, почват редица опити, които доказват обратното и които сочат за грамадната сила на неговата експериментална мисъл. Където и да се поизват, в каквато и да е система или среда да се установят микроорганизми — твърди той — последните са донесени винаги отвън. Въз властта на човека е да допусне, спре или подтикне полезното или вредното им развитие. Как да се развждат потребните, полезните в производството и как да се унищожават вредните микроорганизми, ето, това са въпросите, които Пастър разрешава. Специалният метод, с който микроорганизмите, без да се увреди средата в която са попаднали, се убиват постепенно, се нарича на негово име — Пастьоризация. Днес имаме пастьоризация на вино, на мляко и на други хранителни продукти. Продуктите, които са претърпели такава пастьоризация за дълго

време се запазват от ферментация.

Разрешаването на този въпрос дава на Пастър ключа за успешното изясняване на още по-плодотворни проблеми — именно проблемите за борбата с заразните болести по човека и животните.

Южна Франция, прочута с коприната си, е страдала по онова време от едно зло, което е заплъщавало да разори поминъка на населението в цели области: някаква епидемия върлувала и унищожавала бубите. Луи Пастър се отзовава в 1865 год. с цялото си сърце и научен жар на апела за борба с злото. Той работи 5 години и спясва бубарството на южна Франция. Установява се, че е било достатъчно да се употребява напълно чисто и здраво семе и бубите вече не умирали.

Следущата задача, която той разрешава, е въпроса за причинителя и начина на заразяване на синята пъпка (въглен — антракс). Той доказва, че тя се дължи на специален микроб, който вирее в пъпката и има спори за размножението си.

Не отбгва от аниманието му и кокошата холера. В 1879 год. той изолира микроба и показва начин за предпазване. Цяла група от сходни микроорганизми носи днес в негова чест името пастьорели. Тук той се натъква на особено явление, което обезсмъртява името му. При престой на открито микробите губели от силата си и ставали постепенно безвредни за животните. Последните при заразяване прекарвали заболяването по-леко и оздравявали, без да могат след това да бъдат заразени отново. Това намаляване силата на заразата се счита като най-великото откритие на Пастър. Ясно е, че ако сме изолирали заразата на даденото заболяване и успеем да намалим силата ѝ, то лесно е след това да направим вече невъзприемчив спрямо нея организъм на животни или човека, които биха могли да заболелат от последната. Това е цялата

теория на ваксинациите, която ние дължим на Пастър.

На 28 II 1881 г. Пастър съобщава в академията на науките за антраксното ваксиниране, а през есента го прилага пред научна публична върху 50 овце. От тогава и до днес оцвете се ваксинира против антракс.

1882 год. той разрешава въпроса за червенката по свинете.

В 1883 год. започва най-трудната серия от опити през живота си с цел да избави човечеството от болестта бас. Възможно ли е постигането на ваксинация против бас? — За да се отговори на този въпрос преди всичко са били нужни дълги и дълги изследвания за откриването и изолирането на заразата. Ней Пастър не можал да открие. Тя и до днес не е открита. Той е успял обаче да определи мястото, където тя живее — мозъка на бесните животни. Служейки си с него, той успява да получи постепенно намаляване силата на заразата. Пастър открива извън това, че ако животното се ваксинира в скрития период (инкубация, т. е. времето от навланяването на заразата до проявата на заболяването), то последното не заболява никога вече. Това означава, че ваксината не само предпазва, но и лекува. И каква радост, какъв възторг е предизвикало в целия свят съобщението на 26 X 1887 пред Академията, че излекуването на беса у човека е вече факт!

Ето, това е животът, това е биографията на великия Пастър: беззаветна служба на човечеството. Значимият руски учен Тимирязев го охарактеризира в кратце тъй: „Луи Пастър е гений на експерименталния метод и на прикритическата наука“.

На паметника издигнат в Париж в негова чест и за обезсмъртяване делото му с право е написано:

Благодарното човечество на своя благодетел.

Д-р К. Ненков



МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ЪО СВЕТА

Крупна проява в международните отношения на Български младежки Червен кръст ще бъде участието на българските червенкръстци в световния младежки фестивал през 1947 год. в гр. Прага, столица на братско Чехословашко. Върху конкретните форми на това участие и задачите, които ни предстоят във връзка с него е посветена уводната статия на настоящата книжка.

Писмата от словенски червенкръстци до български червенкръстци

Драго ни е да отбележим, че писмените ни връзки с младежите червенкръстци от цял свят се разширяват.

Между многото интересни по съдържание писма отбелязваме 4 от Бистрич — Словенско Приморие. Пишат прогимназиални червенкръстци. От писмата лъха свежест, бодрост и възторг от свободния живот. Младежите използват свободното си от уроци време в списване на стен-вестници, подреждане на гербари и други полезни занимания. В едно от писмата е описано подробно отпразнуването на 1-ви май и значението на този ден; в друго се разказва за последните черни дни от фашистското робство и за паметния ден, в който партизаните донесат дългоочакваната свобода.

И от четирите писма струи жизнерадост, младежки ентузиазъм и горещо желание за по-здрави връзки с нашата червенкръстка младеж.

Писмата своевременно са препратени от Върховното управление до български червенкръстци, които да отговорят на словенските червенкръстци.

ЖЕНЕВА

Промяна в седалището на Секретарията на международния Червен кръст

През пролетта 1947 г., седалището на Секретарията на Съюза на дружествата „Червен кръст“ ще бъде преместен от Женева в Париж, в сградите на бившия Институт за Интелектуално сътрудничество, ул. Монпансие № 2.

Исполнителният комитет е решил да повери на един по-ограничен комитет, съставен от представителите на Франция, С. С. С. Р., Великобритания, Чехословакия и Холандия, трионите да определят, кои са необходимите условия за приемането на нови национални дружества за членове на Съюза.

Бил е създаден един съвещателен комитет, който ще има за задача да поощрява младежкото движение на Червения кръст. В този комитет са представени С.С.С.Р., С.А.Щ., Англия, Франция, Белгия, Швеция, Канада, Панама, Чехословакия и Турция.

САН-ДОМИНГО

Националният Червен кръст подпомага населението, пострадало от земетресение

В началото на м. август голямо земетресение опустоши северо източната част на Сан-Домингската република, причинявайки наводнения и опустошения. Националният Червен кръст веднага мобилизира персонала си, за да подпомогне населението от засегнатите области. Били са подпомогнати повече от 20 000 души, останали без подслон. На пострадалите е била дадена санитарна помощ, проведена е била месова ваксинация, раздадени са били провизи, медикаменти, облекло.

С помощта на квалифицирания персонал, снабден с необходимите материали, са били положени всички необходими грижи за невръстните деца.

На Червения кръст от Сан-Доминго са били изпратени съчувствени писма от другите национални секции, някои от които участвуват в помощната акция с пари и подаръци.

Международният комитет на Червения кръст и Лигата уведомили Червения кръст от Сан-Доминго да отпрати апел до националните секции за помощ.



Ленарска и подаръци за норвежките деца. На снимката секретарят на Норвежкия Червен кръст, който присъствува при разпаковката на пратките

Детски страници



МЪРЗЕЛИВЕЦ

ИЗЛЕКО, В БЕЗПОРЯДЪК, ОТ НЕБЕТО
СНЕЖИНКИТЕ ДОЛИТАХА БЕЗ ШУМ.
ПОД БЯЛАТА ПОКРИВКА, ПЪК, СЕЛЦЕТО
ПОЧИВАШЕ ВЪВ СЛАДЪК, ЗИМЕН СЪН.

ЕДНА СНЕЖИНКА, МАЛКА И НЕМИРНА,
ОТ БЕЛИЯ РОЯК СЕ ОТДЕЛИ
И КАЦНА НА ПРОЗОРЧЕТО НА МИРКОВИ,
ОТ ГДЕТО БЛИКАШЕ СТРУЯ ЛЪЧИ.

А В СТАЯТА БЕ ТОПЛО И ПРИЯТНО . . .
НО МИРКО НЕ УСЕЩАШЕ ТОВА —
НАД НЯКАКВА ЗАДАЧА НЕПОНЯТНА
ТОЙ КЛАТЕШЕ ЗАМИСЛЕНА ГЛАВА.

— АХ, УТРЕ ИМАТ КЛАСНО! НО ЗА БОГА,
ЗАЩО Е ТОЛКОЗ ТРУДНО ДА РЕШИ?
КАКВИ СА ТЕЗИ ЗНАЦИ, ТЕЗИ СКОБИ?
ОТ ГДЕ ДА ПОЧНЕ? ГДЕ ДА ПРЕКРАТИ?

НО ЦИФРИТЕ НЕСПИРНО СЕ ВЪРТЯХА
ВЪВ ХАОС НЯКАКЪВ ОТ МИНУС, ПЛЮС И ХИКС,
И МИРКО, РАЗЯДОСАН, СИРОМАХА,
ЗАДРАСКА НЕРВНО ВЕЧЕ ПЕТИ ЛИСТ! . . .

— ПРОКЛЕТИ ДА СА ТЕЗИ УМНИ ХОРА,
КОИТО ПИШАТ МЪЧНИТЕ НЕЩА;
НЕ ЗНАЯТ ЛИ, ЧЕ ДНЕСКА ЦЯЛ ДЕН В ДВОРА
ИГРАЛ Е МИРКО С НОВАТА ШЕЙНА?

ТОЙ БИ ЖЕЛАЛ СЕГА ДА ХАПНЕ НЕЩО,
А ПОСЛЕ СЛАДКО, СЛАДКО ДА ЗАСПИ
И ДА СЪНУВА ЧЕ Е ВЪН ГОРЕЩО,
И РИТА ТОПКА, И СТЪКЛА ТРОШИ . . .

НО, ЦИФРИТЕ, В ТЕТРАДКАТА СТРОЕНИ,
ВНЕЗАПНО СЕ РАЗВИКАХА СЪС ГЛАС:
„ЗАЩО ТИ, УЧЕНИЧЕ РАЗГНЕВЕНИ,
ЯДОСВАШ СЕ И СЪРДИШ СЕ ЗА НАС?

НЕ ПОМНИШ ЛИ, ЧЕ ВСИЧКИТЕ ДОМАШНИ
ПРЕПИСВАЛ СИ БЕЗ СТРАХ, БЕЗ СРАМ! ДОРИ?
НЕ ПОМНИШ ЛИ, ЧЕ ВСИЧКИТЕ ТИ КЛАСНИ
ЗАДРАСКАНИ СА СЪС ПО ДВЕ ЧЕРТИ?

ВЪВ ЧАС ШУМЕШЕ, БЕЗ ДА СЛУШАШ МИРНО
ТЪЙ КАКТО СЛУШАТ ЛИЛИТО И СПАС!
ТИ ИСКАШЕ ШЕЙНА, — ПРИЗНАЙ СИ, МИРКО! —
А НЕ ДА УЧИШ И РЕШАВАШ НАС!

НЕ ЩЕ СПОЛУЧИШ ЩОМ НЕ СИ НИ УЧИЛИ
НА МЪРЗЕЛИВЕЦА СЕ ПАДА ПЛАЧ И СРАМ!
СПОЛУКА И НАГРАДА ЩЕ СПОЛУЧИ,
САЛ КОЙТО Е ПОКАЗАЛ ТРУД ГОЛЯМ!

НА МИРКО, ЗНАЙТЕ, ЧАК МУ СЕ ДОПЛАКА . . .
НО, КАК ВИЙ МИСЛИТЕ ДЕЦА? —
НЕ Е ЛИ ДОСТА ЗАКЪСНЯЛ ЮНАКА
СЪС СМЯТАНЕТО? ЧАК СЕГА?

НАВЪНКА, В БЕЗПОРЯДЪК, ОТ НЕБЕТО
СНЕЖИНКИТЕ ДОЛИТАХА БЕЗ ШУМ.
ПОД БЯЛАТА ПОКРИВКА, ПЪК, СЕЛЦЕТО
ПОЧИВАШЕ ВЪВ СЛАДЪК ЗИМЕН СЪН

ЕДНА СНЕЖИНКА, МАЛКА И НЕМИРНА
ОТ БЕЛИЯ РОЯК СЕ ОТДЕЛИ.
ПОГЛЕДНА ПРЕЗ ПРОЗОРЧЕТО НА МИРКОВИ,
ЗАСЯМ СЕ . . . И ОТ СМЯХ СЕ РАЗТОПИ! . . .

Катя Воденичарова

ТАНЯ

РАЗКАЗ

Било още в царско време, Зима. Великата смъхалата снега от покривите и го натрупвала на преспи. Вятърът пищял в куминя и сърдито разгарял огъня в камината.

Случката станала късно вечерта.

Майката дванадесетгодишна Таня лежала в кривачето си и се мъчила да заспи. Но сънят сякаш бягал от очите ѝ. Навън пищяла свирепа зима, а Таня мислила за скъсаните си обувки, за изтритото си палтенце и... за дългия път до училището. Но Таня няма да се сърди и да капризничи. Тя знае, че нейният добър татко е словослагател, а майка ѝ шивачка. Знае, че работят неуморно от сутрин до вечер, но парите едва стигат. О, тя е доволна, че учи! А зимата... тя е само три месеца!...

Навън се чули стъпки. Майка ѝ отворила вратата и баща ѝ алжал. Таня притиснала силно очи, за да заспи, но до ушите ѝ достигнал особено радостният и весел глас на бащата.

— Доставах... Утре ще напечатаме хиляда листа, а другарите ще ги разнесат из заводите...

И баща ѝ оставил на масата своите ситно изписани листа.

Таня съвсем не била глупавичко момиченце. Тя веднага се досетила за какво става дума.

Тези ситно изписани листа са против царя! Против богатите! И утре във всеки завод ще има от тях!... Но, сънят надвил и Таня заспала.

Изведнаж, през съня си, Таня чула шум от гласове. Няколко нервно повдигнал възгласниците ѝ и тя се стреснала. Надвесена над нея — бледна и тревожна майка ѝ мушнала нещо под възгласниците. От съседната стая се чували тежки стъпки.

— Мамо, — прошепнала Таня, — кой е?

— Обикс, детето ми! Ти спи — не се отнася до тебе. — и майката излезнала.

Таня пъкнала ръце под възгласниците. Гледа — тенекиена кутия и в нея ситно изписани листи. А в къщи обикс! Ще го намерят и какво ще стане тогава? Трябва да го скрие. По-скоро! Но къде?

В печката? В шкафа? Ще го намерят.

И изведнаж Таня се сетила. На прозореца имало купа и в нея до половината мляко.

Прибягнала Таня до прозореца, кутията цопнала в млякото, а малката ученичка отново се свряла безшумно в леглото си.

Дошли полиците и започнали да търсят. Всичко преровили. Отместили Таня звездно с постилката. Бащата бил бледен, а майката треперила. Търсили, търсили, но не намерили нищо.



Когато си отишли бащата казал:

— Чудно! Като че ли във вода потъна кутията!

А Таня извикала:

— Не, не във вода, а във мляко! — и измъкнала скъпоценната кутия от купата.

— Ех, Танюша, — засмял се бащата, ти си истинска революционерка.

ДОВЪР УРОК

Рис. П. ПЕТРОВ

Текст ЕММЛ РО



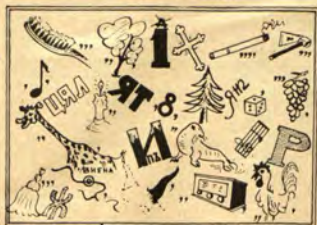
— Гледай ти — „важколюноци“! Май не ще излязат ням! — вжелемира господинов и отмина разликван.

— Господи, за „Черва кръст“ дадеце ли джеле джест? — Но! Откажи! Ъ не дажи! — Нямам джеле интерес!

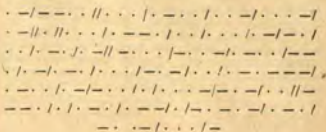
Но след малко с господинов стана случай вжележи: от една вола преглани той и „Черва кръст“ бе прибра.

Как изжъчи се горавит дълго арчеи не арчеи, без прижето, без воджан сям остави в туй тжело.

Но едно път изжележи той пострива радостта — малко невиноржества му донесеца цвета.



В миналия брой поместихме морзовата азбука. Заучихте ли я? Сега прочетете какво е написано подолу. Забележете, че вертикалните чертици не са морзови знаци, а служат само за отделяне буквите (|) и думите (||) една от друга.



ЕСЕННА КАРТИНА

Текст КОСТАКОВ

Музика ВЛ. ИВАНОВ

Над во- ля- ма са- вус- тя- ли баб- но но- сям
 се радг- ли и си- мки дамо ом ме- бе- са -
 ма дъч и ноц ва- ли ва- ли дъч и ноц ва- ли ва- ли

Над полета запустели
бавно носят се мъгли
и ситен дъжд от небеса
ден и ноц валя, валя...

Тъжно тука е в гората
няма лесен да зърни
и мъртви клоножаке цветята
за слава ги ослани.

Капат златните вистенца
с шепот тих неуловим
и тъй настиват по земята
злато пурпурни клим.

ФИЗКУЛТУРА



ЗИМНИТЕ ПЪРЗАЛКИ НОСЯТ РАДОСТ И ЗДРАВЕ

Климатическите условия в страната позволяват през зимния сезон да се пригаждат на много места плацовете за пързалане. Спортните игрища, част от училищните дворове, тия при фабриките и работилниците и въобще всички заравнени празни места, могат зиме да бъдат пригодени за пързалки.

Най-първо е необходимо определените места да се залетят с вода, която вследствие студа се превръща в лед. Преди да се започне заливането с вода, обаче, е нужно, от страната, към която е на-

клона на терена, да се направи преграда с добре набития пръст, на височина до 25—30 см., която е достатъчна да задържа водата на определеното място. Добре е тая преграда да се направи преди да се започнали студовете.

Най-подходящо е заливането с вода да се извършва в началото на зимата, докато студовете не са още така големи. Установено е, че най-благоприятната температура, при която трябва да се залива терена с вода, е минус 2 до минус 5 граду-

са, по Целзий. При топло време не бива да се излива върху заливака, поради това, че незамерзналата още почва просмукава водата. От значение е, от друга страна, да се знае, че най-добра вода за заливане пързалката е чистата вода. Тя дава чист и здрав лед, който не омеква при затопляне на времето.

Дебелината на леда не трябва да надминава 10—15 см, за да може на пролет терена по-скоро да се изсуши и да служи за пролетните игри.

При заливане на местата за пързалки, ако върху терена е навалил сняг до 2—3 см, той трябва да се отлъче преди заливака с вода. В случай, че е навалил по-дебел пласт сняг, препоръчително е той да бъде изрнат, защото иначе образуваните лед ще бъде гравяв и шуплин. От друга страна, освободената от сняг земя замръзва по-бързо и не просмукава водата.

Заливака на терена трябва да започва от краищата и да се отпраща постепенно към средата. Ако температурата на въздуха е до минус 8 градуса по Целзий, поливането става с маркуч, като направлението на водата се дава нагоре тъй, че тя да пада на терена като дъжд; така водата се охлажда и замръзва по-бързо. Ако ли пък студът е по-голям, маркучът се поставя на земята върху някоя

ламарина или дъска, за да може водата да се разлива върху терена равномерно. Най-добър лед се добива, когато пързалката се замедява при температура не по-висока от минус десет градуса по Целзий и когато дебелината на заливака не надминава 10 см.

След пързалките, при поливане на пързалката, стружиците от пързалането, или пък тия от падналия нов сняг, трябва да се измитат. Ако от пързалането се образуват трапчинки по леда или пък има широки цепнатини — трябва да се прави по-дебела заливака. По-големите и по-дълбоките трапчинки предварително се запълват с мокър сняг, който се наталъква добре.

Напролет, ако искаме да ускорим стопяването на леда, който е, примерно, върху футболно игрище — трябва да го покрим с пласт тор, до половин сантиметър. С това ще засилим действието на слънчевите лъчи върху леда и ще ускорим стопяването му. По-бързо стопяване на леда, от друга страна, ще повлече със себе си в почвата и дребните частички от тора, и оторвяването на горния пласт от почвата ще подпомогне растежа на тревата.

Много лесно е да се направи добра пързалка, в ползата от нея е много голяма.

ПОДБИРАНЕ И ГРИЖИ ЗА СКИТЕ

Скиорството е любим спорт на младенца. За да можем, обаче, да изпитаме цялата красота, която ни предлага този спорт, трябва да подберем ски-инвентара с голямо внимание. Много от начеващите скиори губят охота към ски-спорта и го изоставят само поради това, че неправилно подбират и лошо подготвят своя ски-инвентар. Затова преди да излезем върху снега да се учим да караме ски, необходимо е да се научим да избираме и пригиваваме ски-инвентара.

Познание няколко вида ски: за скачане, за дълго бягане, за слалом, за спускане, туристически, лоджийски и пр. Най-много употребяваните ски са туристическите и тези за слалом, които са удобни за каране по пресечена местност, върху нов (рохвав) и отлъпан сняг, за правене завой, за спиране и за скачане от неголеми шанци. Препоръчва се скиите да се избират с такава височина, която, като бъдат поставени отвесно, върхът им да може да бъде достигнат с ръка. За много високи хора това правило не подхожда, те трябва да се задоволят с по-къси ски.

Ценно качество на скиите е тяхната гъвкавост, което може да се провери така: след като допрем скиите една към друга с пълзгащите им повърхности, ние трябва да можем свободно, с една ръка, да ги делим.

За да запазим ръбовете на скиите от изхабяване, можем да им сложим кантове от метал.

Необходимо е скиите да бъдат здраво прекрепени към краката на скиора. Общата със скиите трябва да представляват едно цяло. Затова преди да се пристъпи към този вид спорт, трябва да си набавим здрави приспособления за закрепване — стоманена скоба и здрав ремък или пружина за

петата. Обувката се нагласява така върху ската, щото нейната ос да съпада с тая на ската.

Щеките трябва да се избират внимателно: да бъдат здрави, леки, за да не изморват ръката и на горния си край да имат кожени бринки, а на долния край — стоманени, закалени и добре заострени шипове. Дължината на щеките обикновено се подбира така, щото те да недостигат с 5 — 10 см. мишиците на скиора.

Ако не се полагат грижи за инвентара, той може да стане твърде бързо негоден за употребление: скиите ще се изтрият, ще се изпраскат и ще изгубят огънатата си форма, обувката ще изсъхне и ще станат корави. Ето защо нужни са щателни грижи за ски-инвентара.

Редовното смазване увеличава много „живота“ на скиите. Преди смазване, обаче, скиите трябва да бъдат насмоленни или грундиранни. При насмоляването пълзгащата се повърхност на скиите се нагрива, след което те се намазват с дървесна смола или смолена смазка. Грундирането става, като пълзгащата се повърхност се намазва с твърда смазка, съставена по следната рецепта: калофан — 50 на сто, вар или катран — 30 на сто, парафин — 10 на сто и восък — 10 на сто.

Върху насмолената или грундованата повърхност на скиите се разтрива „работната“ вакса.

Скиорските обувки изискват също така щателни грижи. Около два пъти в месеца те трябва да се смазват с мас, която прави кожата мека и водонепроницаема. Много добри резултати се получават, ако обувките се смазват със смазка, съставена от овча или конска мас и восък. Смазването трябва да става на топло — при печката или пред огън.



Организационен живот

Након клоновете на Б. М. Ч. К. ни изпратиха редовно дописки за провежданата от тях организационна и културно-просветна дейност.

Младешките червенокръсти от столицата работят под лозунга: „Тези година София трябва да бъде първа!“ Отчетат следните резултати:

1) По нараждане на Софийското областно управление клоновете в София трябва да бъдат възстановени, а неорганизираните организирани, най-късно до 11 ноември 1946 год. Същият, след усилена дейност, бяха възстановени 11 дни по-рано, а именно на 1 ноември с. г.

2) На 11 ноември бе свикана конференция, на която присъствуваха председателите и секретарите от столичните гимназии. Инише председателят от 22 средни училища. От този ден почна и дейността на новосформирания Местен червенокръстен съвет.

3) По случай дена на Българския Червен кръст бе организирана акция, която трая 7 дни — от 18 до 24 ноември 1946 год. В акцията взеха участие 1,044 червенокръсти от мъжките и девическите гимназии. Те бяха разпределили това постове при касите — дълга, която бяха поставили на по-популярните улици в София; кониси, които обикаляха магазините и събираха помощи за Червения кръст; групи, които раздаваха кирки на гражданството; кониси, които разнасяха афиши и други агитационни материали по магазините за украса; кониси, които събираха помощи срещу злокопави с знаци на Червения кръст и социално изработени лонгичи. Във 1 всяко училище бяха изнесени подказници за целта реферати и беседи, а там където имаше възможност бяха проведени специални часове, посетения на Български Червен кръст; в всички училища бе изработен стенвесник, посветен на Червен кръст; училищата бяха украсени с лозунги и афиши; по улици бяха разпелени, а трамваите украсени също с лозунги и афиши; агитката на Художественя колектив при Младешки Червен кръст взе участие в агитацията, като обикаляше с кониси по улиците и издигаше лозунги; на 24 ноември бе изведено тържествено утро, на което след приветствените думи на председателя на Червен кръст д-р Любомир Рачев и беседата на секретаря на Върховното управление на Б. М. Ч. К. Ст. Райчилов, бе изпълнена подходяща програма от Художественя колектив на Б. М. Ч. К.

4) Екзекуцията на света на едно от своите събирания разгледя и удобни планове за дейност през настоящата година изработени от същият. Б. Същият, след одобрение от Областното управление, бяха напечатани и разпростриени по клоновете в София.

5) Трябва ли нашата организация добива състояние само от членския внос, бе определен срок, до който всички клонове в София трябва да бъдат отчетени както към Върховното, така и към Областното управление. Срокът бе две седмици — до 1 декември н. г. На тази дата от 27 средни училища се отчетоха 19, като събирателна сума възлизаша 20,600 лева. Освен това по

училищата бяха присъвети за разпространение марки за постройка на Младешки дом. До 11 декември бяха продадени марки на стойност 30,000 лева.

6) На 5 януари 1947 год. се изнесе кино-утро, с участието на Художественя колектив на Б. М. Ч. К. По случай новата година се уреди новогодишна томбаola пак с участието на Художественя колектив. Предметите за томбаola са дар от софийските червенокръсти.

7) Организиранни са още два извънкласни клона. Организиранни са специални групи от младежи червенокръсти,

които ще бъдат изпратени по зони в плановата. На видни места в София ще се поставят табла, които ще осведомяват гражданите — туристи за състоянието на времето, положението на Витоша и т. н. Сега в подета акция за разпространението и дасирането на календара на Младешки Червен кръст.

От Горна Бана, Софийско ни съобщава за извършената работа през месец ноември 1946 год. — издадени 4 стенвесници, 4 художествени картини, 30 броя нарисвани на ръка лозунги, разпелени 200 печатни афиша на

ДА СЕ ПОДГОТВЯМ ЗА ФЕСТИВАЛА

УСЛОВИЯ НА ОБЯВЕНОТО СЪРЕВНУВАНЕ

Областното управление на Младешки Червен кръст в Пловдив е разпратило до клоновете си следното окръжие:

Точка 13 от гласуваната на областната конференция на 15. XII. 1946 година резолюция гласи: „По случай агитационната седмица на М. Ч. К. да се обяви съревнование (1 януари 1947 година до 10 март с. г.) на всички области в страната и се приеме това на Софийската област.

Съревнованието ще се изрази в следното: 1. Организиране на местни комитети на М. Ч. К. 2. Заслужено и организирано чествуване на големи празници и велики българи — за препоръчване в чествуванятия да стават съвместно с „Е. М. О. С.“ и „Септемврийче“. 3. Уреждане постове за „Първа помощ“ в планините, при големи тържества, физкултурни състезания и пр. 4. Организиране колективно приготвяне на колети, придружени с писма до войници — граничари. 5. Устройване взаимни дружествени гостувания свързани с организационна работа. 6. Организиране и изнасяне на утра, забави, концерти, кино-утра. За препоръчване е дружествените гостувания да стават всякога, когато дружеството домкин изнася някакво тържество. 7. Организиране суровакане, колеледуване, лазаруване с ръководителя учител. 8. Отлично провеждане атитационната седмица (1. III. — 10. III. 1947 г.) и тържествено отпразнуване дена на М. Ч. К. 9. Провеждане здравни походи, свързани с разяснителна работа по здравеопазването и личната хигиена на населението.

10. Широка и организирана по мощна дейност навсякъде и при всички случаи, където може да се прояви такава — помощи на бедни червенокръсти и такива въз на организацията; на бедни семейства и особено такива пострадали от фашизма и Отечествена война; посещения на болни, сиропиталища и приюти. 11. Провеждане курсове по „Първа помощ, майчинство и детство“, лична и обществена хигиена. 12. Изнасяне беседи с здравно възпитателен характер, организирано характер. 13. Засилване вътрешната междушколка и международна кореспонденция. Поддръжане художествени албуки за изпращане в чужбина. Размяна на дружествени албуки и такива между областните управления. 14. Изнасяне на пропагандни табла, отразяващи живота на клоновете. 15. Организиране седмички по селата и изнасяне кратки беседи по здравеопазване. 16. Уреждане на изложба-базар. Такава изложба ще бъде организирана в областни мащаб. 17. Постигане пълно съвротване и сътрудничество с ЕМОС и „Септемврийче“. В това отношение да се работи под лозунга: Всеки червенокръстец Емоист, всяко червенокръстче септемврийче и обратно.

Отчитане съревнованието ще стане с подходящо празненство в гр. Пловдив, в присъствието на делегати от всички клонове.

Драги червенокръсти на работата! Да превърнем решенията на Областната конференция в дела!

Ние можем и трябва да спечелим съревнованието.

Черен кръст, изнесени 3 ордена (1 в училището и 2 в фабриката), тоблата с числ. приход 2 420 лева, ученике уличите и площадите с знамена—брой 800, свиване със съдействието на О. Ф. комитет общо градско свиване, на което се положиха основите на клон в Български Червен кръст. Клоновете обхващат отделици: Вара Николова, Зарадна Павлова, Евгения Киорова и Цветанка Георгиева.

Възстановен е клонът на Б. М. Ч. К. при училището в с. Буяна, Трънско. Брой 100 члена. За ръководител е определен учителката Лор. П. Георгиева.

Клоновете при училището в с. Голово, Ябълско, продължава съществуването си. Членуват 100 ученици. По случай деня на Б. М. Ч. К. е изнесена литературно-музикална забава, добре посетен от ученици и възрастни.

От с. Ляфатар, Санданско не издържа съществено донос.

На 24 ноември т. г. с. Ляфатар открива с забележителна тържественост 61 годишнината от основаването на Български Червен кръст. Седмичката, посветена на Б. М. Ч. К., през която бяха изредени лозунги за масово нивизиране и подреда на делото на Червения кръст, завърши с богата литературно-музикална програма, изнесена от младите червенкръстци, ученици от училищата в същото село. Ръководиха учителките Анастасия Якова и Мария П. Кольова. За значението, историята и задачите на Българския Червен кръст говори участъковият инспектор Обретенов. Препълнените с зрителни салони, между които личеха и мнозина герои—инвалиди от Отечествената война, сечееше ясно, че делото и идеите на Червения кръст не са чужди на нашия селянин и че при отсъствието на новото управление илюстрира достойно място в кръга на духовните ни интереси.

Възстановен е клон на Б. М. Ч. К. в с. Куциня, в Търновско разнава следната дейност: Записани са членове 48 момчета и 37 момчета над всичко 85. Всички вторична клоновете има свиване, на което се изнасят беседи, четат статии от учителя-ръководителя или членове ученици. Библиотекарят раздава книги от библиотеката на всички клонове, по искане таква. Както всяка година така и през настоящата се подготвя изнасянето на писни от името на клон Б. М. Ч. К. В всички клас или отделение е избран по един ученик хигиенист, който се грижи за хигиената в класната стая.

В нависо откритото училище в с. Гашецлия, в Търновско, е възстановен клоновете на Б. М. Ч. К.

По случай агитационната седмичка на Б. М. Ч. К. в гр. Ботевград себидата на М. Ч. К. при местната сменена гимназия „Проф. д-р Асен Златевор“, съвместно с градския комитет на Червен кръст, устрои литературно-музикална забава на 24 XI '46 година в салона на училището, за граждани. Забавата бе масово посещена от страна на гражданството. Същата забава се изнесе и пред учащата младеж. Представена бе и еднокласна пиеса „Два служачи“, написана за случая от ученика П. Зелинградски. Пиеската беше изпратена с бурни аплодисменти от страна на гражданството и учениците. Приходът е за подпомагане на бедни ученици и други благотворителни цели.

От клон на М. Ч. К. при девическия гимназия гр. Г. Ореховица не съобщават: Дадохме три забави; една на 23 XI т. г. в гимназията ни по микрофона; друга на 24 XI с. г. в салона на читалището, със сценка от д-р Сл. Чучков и литературно-музикална част и трета на 5. XII, 1946 год. пред работ-

ниците от местната захарна фабрика. Получената, като подарък захар, раздадохме на бедни ученици.

По случай деня на Б. М. Ч. К. гимназията ни беше украсена, а стенестениците ни бе сменени, като материалът подготвено за двете на Ч. К.

Клоновете на М. Ч. К. при II Софийския професионална девически гимназия изпрати дописка за следната своя дейност: 1. Изнесена беседа от учителя-ръководителя Долгеров на тема „Делото на Червения кръст в военен и мирновременен период“. 2. Преведено в изправност класовите атлетици. 3. Захранване връзката с Върховното управление и пълно съдействие при всички акции. 4. Пригответе новогодишни подаръци за обшошовковата болница, при което особено старание прояви ученицата Виолета Стоянова. 5. Събирани помощи за фонда „Летовище“. 6. Подготвяне курсове по лечебна и обществена хигиена, първа помощ, майчинство и детство.

СОБЩЕНИЯ

— На 2 март т. г. из цялата страна се биде чествуван денят на Българския Младешки Червен кръст. Тази година нашият празник ще биде свързан е 25 годишнината на организацията, основана в края на м. декември 1921 год.

По този случай Върх. управление на Б.М.Ч.К. устройва в София тържество с участието на художествена колекция.

В скоро време ще бидат разпратени до клоновете най-различни материали за отразяването на тази голяма дата за Б. М. Ч. К.

— През тази година Върховното управление на Б.М.Ч.К. издаде редица печатни издания, които своевременно бяха разпратени до клоновете. Много клонове, макар че отдавна са получили изпратените материали, все още забавят отчитането им. Предвид на това, че в издателството Върхов-

ното управление вложи значителни средства, крайно необходимо е за правилното отправление на организационната работа, незабавното отчитане на получените материали. Нека учител-ръководителите и ръководствата на клоновете се погрижат да отчетат материалите по таблицата, поместена на последната страница от книжка 2 и 3 на сп. „Аз служа“.

— Върховното управление сложи под печат „Ръководство за санитарно обучение на червенкръстците“. Ръководството ще излезе към 20 февруари т. г. и веднага ще биде разпратено по клоновете. То ще обхваща над 200 страници с много разяснителни рисунки.

Ръководството ще биде от особена помощ по изнасяне курсовете за първа и бърза помощ.

— В сп. „Аз служа“ могат да сътрудничат всички червенкръстци с разкази, стихове, рисунки, снимки, ребуси, дописки и др.

СЪДЪРЖАНИЕ

Пред световния младежки фестивал — уводна; Денят на Червения кръст; Български Червен кръст и международната взаимопомощ — Ив. Шиков; Александър Твардовски — биограф. бележки; Из „Василий Тюрнин“ — Ал. Твардовски; Шепи сливи — разказ — Ана Мило Ъпжон; Областна червенкръстка конференция в Пловдив; Сто години от упожката — Стивън Блек; Партенокарпия — Д-р К. Н.; Нашите лагери — 1946 год. — Ал. Големанов; Луи Пастюр — Д-р К. Ненков; Младешки Червен кръст по света; Детски страници; Физкултура; Организационен живот.



„ПЕТРОЛ“

Българско Акционерно дружество за търговия и индустрия
София, ул. 6 септември № 10

Клонове и агенции във всички градове
на страната. Собствена рафинерия и
инсталация в Русе и Бургаз.

ПРОИЗВОДСТВО, ВНОС И ПРОДАМБА НА ВСИЧКИ ПЕТРОЛНИ ПРОДУКТИ

Телефони: Център. 2-63-23, 2-63-24, 2-19-98
Склад 3-83-11

Телеграфен адрес: „ПЕТРОЛ“ – София

БЪЛГАРСКО АПТЕКАРСКО КООПЕРАТИВНО ДРУЖЕСТВО

улица „ГЕОРГ ВАШИНГТОН“ № 22–24 – СОФИЯ, ТЕЛ. 3-10-21
ФАБРИКА С. ИЛИЯНЦИ, ТЕЛ. 3-83-94

Кооперативна организация на всички частни
и обществени аптеки в страната за доставка,
разпределение и производство на медикаменти,
дроги и специални препарати. Образцова лабо-
ратория за проверка качеството на всички
доставяни материали.

1-во Българско Акц. Д-во „ВЪГЛЕДВУОКИС“

София, ул. „Цар Симеон“ № 70

Телефони: кантора 3-17-81, 3-17-82 – фабрика 3-11-77 и 3-15-88

ПРОИЗВЕЖДА: Въгледвуокис, кислород, лед и сух лед.

За телеграми: „ВЪГЛЕДВУОКИС“ – София

Копринена фабрика „Ф И Л Т И С“

ФРАНКО-БЪЛГАРСКО АКЦ. Д-ВО ЗА ИНДУСТРИЯ И ТЪГОВИЯ

Тъкачница с. Орландовци тел. 3-23-37

Тъкачница и предачница: Казанлък тел. 28

Точене: Търново тел. 21-76

Главен фабричен депозит – София

ул. „Московска“ № 7 тел. 2-10-25

Центр. управл. ул. „Раковски“ № 117 тел. 2-40-54

А. Д-ВО „ГЛАРУС“

СОФИЯ, „ГРАФ ИГНАТИЕВ“ № 5

ТЕЛЕФОН № 2-05-36

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. Млад юнак — здравеняк — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв.
3. Аз слука — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. Как мързеливият Гошо обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. Лагери огън — живи картини — безплатно.
6. Марш на червенокръстците — 15 лв.
7. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
8. Ръководство за работа при децата — от Славка Младенова — 20 лв.
9. Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
10. Шестцветно фотоофсетово здравно табло — 150 лв.
11. Шестцветен фотоофсетов календар за 1947 г. — цена 40 лв.

Под печат:

1. Ръководство за санитарна подготовка на червенокръстеца — около 200 стр. с много обяснителни рисунки.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

„ПРОИЗВОДСТВО — ПЛАСМЕНТ“ А. Д.

ПРОИЗВОДСТВО НА СИНТЕТИЧЕН КАУЧУК

Фабрика за всякакъв вид обувки,
обувни и технически артикули от
естествен и синтетичен каучук

Изолiranje на електропроводници
произвеждане на всички видове
маркучи

Фабрика в о. Световрачене — Софийско

Кантора и оклад: София, ул. „Ц. Борис“, 99, ъгъла Позитано тел. 2-18-79

ФАБРИКА
БРАТЯ ГРАСИЯНИ
ИНДУСТРИАЛЕН КВАРТАЛ
СОФИЯ